ლიტერატურული საქართველო

ჩემი ხატია სამშობლო,
სახატე — მთელი ქვეყანა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს მწერალთა კავშირის უოველკვირეული გაზეთი

პარასკევი, 21 დეკემბერი | № 51 (2779) | გამოცემის 59-ე წელი, 1990 | ფასი 20 კაპ.

ლდის ნოემბერში

ირაკლი აბაშიძე:

„აქვე დავუთოთ თვითონ ლადო ასათიანის წარწერაც: „ხაუვარელ ქართველ პოეტს ირაკლი აბაშიძეს, პატივისცემით, მეგობრობით, ლადო ასათიანი“.

რევაზ ჯაფარიძე:

„აი, ასეთი იყო ბრძოლის ველის მასშტაბი და ძალების განლაგება ამ ბრძოლის ველზე“.

თემურ ქორიძე:

„დღეს დუმილის დრო აღარ არის, უნდა ისმოდეს ზარების დარისხების ხმა საქართველოში. მწერალი თავისი დიდი ავტორიტეტის მოშველიებით უნდა დადგეს საშობლოს განთავისუფლებისათვის მებრძოლთა შორის“.

ედიუარ ბეიოგბაძე:

„ოროილ სიტყვა შესახებ იმისა, თუ რა ვითარებაში შეეყარა ეალკო ჯუღელი თავის გვარდასთან ერთად ოსეთში ბოკლეს მათთან ომში, როდესაც ოსებმა ბოკლეს ასახლერო პირნი: გიორგი მაჩაბელი და სანდრო ყეტლოველი, რომელთა ბეგზე ბერე ეტლის ბორბლები გადაატარეს და ამოწყვიტეს მათი თანმხლები რაზმიც“.

ბიორგი ბესოასუნი:

„ამომაქვს მყინვარის ხალამი, დღემდე რომ გუულმა ინახა, ბიოგი ხალხს ნობათი — ბოლარა მთიდან ამოსული, ხიუვარულს თარგმნა რად უნდა — ქართულია თუ ოსური“.

მთელი ქართველი ხალხის საზრუნავი

ხელნაწერთა ინსტიტუტში დღეს მსოფლიო სამეცნიერო წრეებში ცნობილი ქართველოლოგიური ცენტრია, რომელიც დიდი ავტორიტეტითაც სარგებლობს, მას შეიძლო უთიერთობა აქვს საზღვარგარეთის ქართველოლოგიურ სამეცნიერო ცენტრებთან, მსოფლიოში ცნობილ ხელეკალოსტენტებთან, რომელნიც აქტიურად თანამშრომლობენ ინსტიტუტთან და მისი ხელი ტუმრები არიან. ინსტიტუტი ჩართულია მთელ რიგ საერთაშორისო სამეცნიერო პროგრამების შესრულებაში.

ამავე დროს, სათანადო პირობების უკონლობის გამო, ინსტიტუტი ვერ აკმაყნა მთელ თავის შესაძლებლობას. ინსტიტუტის შენობა არ შეეფერება მის დანიშნულებას. იგი აგებულია 50-იან წლებში, გაბარძგვებული პროექტით. თავდან გათვალისწინებული კაპიტალური ეკონომია კ მიწებით შეეკალეს, ამიტომ უკაცრიელ ადგილზე მდებარე შენობაში ხელნაწერთა დაცვა არსებული საშუალებებით გარანტირებულად ვერ ხათვლება. გარდა ამისა, ზაფუოლის პერიოდში საცავებიდან გამტანილი ხელნაწერები ხვდება სოცსფერა, რაც, წესვეს ეტრაბის დეფორმაციას, ხაურთხეს უკმნის ხელნაწერთა უნიკალურ მოხატულობას: ხელნაწერთა საცავებში ათანადო კლიმატური რეჟიმის დაცვა ხაგანგებო ხამეცნიერო-ხაკონდიციონერო დანადგარებით და ამწყობილობით თუმცა გაკიარებით ჯერ კიდევ ბერხდება, მაგრამ ეს დანადგარები უკვე მოქეფლებული, ამორტაზებული და არაეფექტური. ინსტიტუტს არა აქვს ხაგანგებო ხათვხო ელექტრომალურ პირობებში უნიკალურ ხელნაწერთა დასაცავად. არსებულ საცავებში დიდი ხანია ფართის ნაკლებობის გამო ალარ ეტევა ჩვენი ეროვნული ხაგანძური.

ინსტიტუტის შენობის დაგეგმარება არ თვალისწინებს ხელნაწერთა ფართოდ გამოფენის ხაჯიროებებს, რის გამიც მათი ეკსპოზიცია მეტად შეზღუდულ ფარგლებში ხდება. ამიტომ, ბევრმა ქართველმა ხელნაწერთა ინსტიტუტის არხებისაც კი ან იცის, როცა ანალოგიური დაწესებულებანი, მაგალითად „მატენადარანი“ ხომხეთში არამცთუ ადგილობრივი მოხახლეობისათვის, არამედ ხაკვეთნოდა ცნობილი. მისი გრანდიოზული შენობა მთელ ქალაქს აძლევს კოლორიტს.

დღეს მთელი ჩვენი ხაზოგადოებრიობის გადაუდებელი ვალია ზრუნვა ქართველი ხალხის ხაუნჯის — ქართულ ხელნაწერთა ფონდების არა მარტო მოკლა-პატრონობაზე, დაცვაზე და შეუსვლაზე, არამედ ფართო ხაზოგადოებისათვის მათ გაცნობაზეც. ეოველივე ამის მიღწევა დღევანდელ პირობებში შეხაძლებელად ვკუთხრებთ ან შემთვევაში, თუ კი ხელნაწერთა ინსტიტუტს ვანდეთ ეა ეოფილი „ოქელის“ შენობა, რომელიც ხაკრთველოს კომპრატის კუთვნილებას წარმოადგენს და ხადაც ამჟამად მოთავხებულია რამდენიმე კვლევითი დაწესებულება ან მათი განეოფილება, „პარტარქივი“ და ეოფილი ლენინის მუზეუმი.

ხაქმე ისაა, რომ „პარტარქივი“ შეიცავს ჩვენი ქვეყნის ოტრორის უხმოესი პერიოდის ამ ხახელ მახალან, რომელიც ანალოგიური ხაქართველოს ხაარქივო ხამმართველის ხიტყმის არქივებში დაცული მახალის და მაკ, უეჭველია, ხათანადო ადგილ უნდა მიეჩინოს. რაც შეეხება კვლევით და სხვა დაწესებულებებს, მათთვის შეიძლება გამოეყოს ხელნაწერთა ინსტიტუტის დღევანდელი შენობაც, რომელზე ერთი ხაროფლის დაშენებაც არის განხილული.

ახალ შენობაში გადახვალ დიდ პერსპექტივას შეუქმნის ხელნაწერთა ინსტიტუტს. გარდა ამისა, რომ იგი მოთავხდება ქალაქის თვალსაჩინო ადგილზე (ოფხოაველის გამზირზე), კ შეხაძლებელი გახდება ძველი უნიკალური ხელნაწერების და ინტერიერი დოკუმენტების შეხაფერის პირობებში დაცვა, ხხვადასხვა კოლექციების ცალ-ცალკე განლაგება. ხათანადო ადგილი დაეთმობა გამოჩენილ მოღვაწეთა მზარდ პირად ხაარქივო ფონდებს, რომელთა ნაწილი ამჟამად ეუთვნებია მოთავხებულთა. შეხაძლებელი გახდება დაიხეკ ხაკითხი ხელნაწერთა ინსტიტუტში უნიკალურ ხელნაწერთა თავმოყრისა, განსაკუთრებით ამ დაწესებულებებიდან, ხადაც მათი დაცვის პირობები არ არხებობს. ინსტიტუტს მიეცემა ხაშუალება გაიფართოოს ხელნაწერთა ხარეტავრაცია და ხაპეკნძარო ლაბორატორიები, მოიწვიოს ხათანადო აღჭურვილი ფოტო-ლაბორატორია; მოიწვიოს უნიკალურ ხელნაწერთა დედნებისა და მეხალეების ერთიანი შეფმენი ვამოეცნა. შეკმნება ცალკე რუხთველის ლაბორატორია; ამასთანავე, პერიოდულად, ჩვენი კულტურული ცხოვრების ხხვადასხვა ლარსშეხანაწერთ თარიღებთან დაკავშირებით, ხელნაწერები გამოფენილი იქნება თემატურადაც. ახალი ეკსპოზიცია შეეხ უცხოელ ტურისტთა დასათვალიერებელ ობიექტთა ვეემაზეც, რაც უზრუნველყოფს ქართული კულტურის ფართო პოპულარიზაციას და ხათანადო შემოხავალს მისცემს ჩვენს ქვეყანას.

ეოველივე ამასთან ერთად, ეოფილი „ოქელის“ შენობა შეიძენს ახალ შინაარხს. ძალზე არხებითია ეხიე, რომ შენობასთან მეტრის ხაოგეარის ხიაბლოვე შეხაძლებლობას იძლევა მოეწყოს უნიკალური ხელნაწერთა ხახლარი ეკსტრემალურ შემთხვევაში მათი დაცვისა და გადარჩენისათვის.

ხელნაწერთა ინსტიტუტის თანამშრომლებია ხაერთო კრებამ ერთხმად მიიღო ეს მიმართვა და იმედოვნებს, რომ მთელი ქართველი ხაზოგადოება ერთხელოვნად დაუჭერს მხარს ამ ეროვნული ხაქმის განხორციელებას, რომელიც შეუწყობს ხელს ხელნაწერთა ინსტიტუტს თავისი წესელი შეიტანოს თავისუფალი ხაქართველოს ხელოვნერი ადორძინების ხაქმეში, შემლოს სრულად გამოავლინოს თავისი შეხაძლებლობები ერის ხამხაზერნი.

მეთაურთას ხელს აწერს ინსტიტუტის 61 თანამშრომელი.

გაზეთ „ლიტერატურული საქართველოს“ რედაქტორს

დიდი ეურადღებით წავიკითხეთ გაზეთ „ლიტერატურული საქართველოს“ 30 ნოემბრის ნომერში გამოქვეყნებული სტატეი „ჩვენი სიეო

ჩვენს კორესპონდენტს ესაუბრება საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს განათლების, მეცნიერების და კულტურის მუდმივმოქმედი კომისიის თავმჯდომარე თამაზ ჯორჯაძე.

მიზანი-ეროვნული ცნობიერების აღდგენა

— ბატონო თემურ, თქვენ დაგეკისრათ საკმაოდ რთული და სასპასუხისგებლო მისია — ხელმძღვანელობთ უზენაესი საბჭოს განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის მუდმივმოქმედ კომისიას. რა ძირითადი პრობლემები და ამოცანები დგას ამ კომისიის წინაშე და როგორ აპირებთ მათ გადაწყვეტას?

— ამ კომისიის წინაშე მდგომ ამოცანებად შეიძლება ჩითვალის ყველი ამ პრობლემის გადაჭრა, რომლებიც დაგროვდა ამ უკანასკნელი ხანმოცდაათი წლის განმავლობაში ჩვენს განათლების სისტემაში, მეცნიერების და კულტურის სფეროში. უნდა თქვას, რომ ეს პრობლემები არის მეტად მწვავე და მოითხოვს სასწრაფო გადაწყვეტას. მაგალითად, ჩვენს თვალწინ მიდგანარეოს შემაძრწუნებელი პროცესი განათლების სისტემის რღვევის, იაფდება სკოლები, ამ საქმეში გიორგიენერ საქმისნები, რომლებიც ყოველწლიურ ცდილობენ ხელი მოიფინონ შექმნილი მდგომარეობით. ამგვარი რამ ყოველად დაუშვებელია. ჩვენი უფროფესორ-მასწავლებლები ალადგენენთ სასწავლო პროცესი სკოლებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში. ამ-ფაქიზ მუშაობაზე შეტანილებად საინტერესო კონკეფციები, რომლებიც თავისთავადწარმოებს განათლების სისტემის რეფორმას, ჩვენც ვმუშაობთ ამ კონცეფციებზე, მაგრამ ჭეროვანი-ბთ, შეიძლება თქვას, რომ ეგეთ ეს კონცეფცია მომავლისა. დღეს კი, ამ ეტაპზე როგორმე უნდა აღვადგინოთ სასწავლო პროცესი. ჩვენ მივეცით მითითება განათლების სამინისტროს, რომ შეიჩიოს ყველა ბოლოდრო ინფორმაციები საკადრო ოუ რეხუბლიკური კანონი, რომელიც უფლებას აძლევს კოოპერატივებს ეიხსოფონ განათლების სისტემაში არსებული ზენობები თუ დამბარე ნაგებობანი. ყველა ამგვარ ფაქტს ჩვენ სავალებიდ შეეიტყობილი და ვამზადეთ საკანონ.

საკანონეველოში ზენა დიაწყის ფართო კულტურულ-საგანმანათლებელო მოძრაობა, რომელის მიზანია ეროვნული ცნობიერების აღორძინება.

ბევრი პრობლემა დაგროვილი მეცნიერების სფეროშიც. ჩვენ, შეძლებისდაგვარად, ეუველებით ყველა მათგანის გადაჭრას.

შედარებით უკეთ არის საქმე მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებთან დაკავშირებით. შეიძლება თქვას, რომ მოკლე ხანში ჩვენ გავათავისუფლეთ პრეს და ტელევიზია დიქტატისა თუ ცენზურისგან. თუმცა აქვე ისაც დავძენ, რომ პრეს და ტელევიზია თავისუფალი უნდა იყოს ყველა ძალის ჩარევისა და ზეგავლენისგან.

— ჩვენ მომზადრები ვართ მეტად საინტერესო პროცესისა — ღირთიდღე იმსჯერეგ დრომაუმეული კომეთსაკენ იდეოლოგიური დოგმების და სტერეოტიპები. ამ საკმაოდ დიდი წელილი მიუძღვის ახლახანს გამართულ მრავალპარტიულ არჩევნებში ეროვნული ძალების გამარჯვებას. თქვენ მომხრე ხართ საზოგადოების სრული დეიდეოლოგიზაციისა თუ მოკიბნათ, რომ ხალხს ესაჭიროება ეროვნული იდეოლოგია?

— ეროვნული ძალების მოსვლამ ხელისუფლების ხათავეში ძირფესვანად შეეცვალა პოელეენებსადმი, საკენონმდებლო ბებსადმი დამოკიდებულება. დღეს უკვე ამოსავალი პრინციპი შეუფარებია მოდელად ევროდემოკრატიული ეროვნულ ცნობიერების. ჩვენი მიზანია, მაკსიმალურად ავალორძინოთ ინდივიდუალური, რა ტრადიციულ მდგომარეობაში იყო ქართველი ერი, ოოდის გონებაც მოცული იყო მარქსიზმ-ლენინიზმის ანდამუშავრენი იდეებით. ერთია ამ იდეოლოგიისგან განთავისუფლება და მეორე — რას შეთავაზებთ სანაცვლოდ. ჩემი აზრით, ყველა ჯვნმა თანამეშეფეს უნდა ეიიენთიერთის, რომ იგი არის ქართველი. ეს კი ისაა ნიშნავს, რომ მან თავის სულიერ გამოცდილებად უნდა აქციოს ის უსარმაარი კულტურული მონაკვარი, რაც ჩვენ გაგვაჩნია. დღეს, საბუნებრივად, მრავალი ქართველი ვერ გრძნობს, რომ არის დადგი ადამიანებლის, რუხთაველის სულიერი მეკავდრე, ვერ აღიკვამს ქართველი ფრტკოსა თუ ჩუქურთმის ბშვენიერებასა და ამაღლებულობას, ქართული ენიერებიანული ადამიანებლობასა და კულტურის ძალმოსილებას. ეს ჩვენი ტრაგედია. ჩვენ ენა ავამდიდეთ, ტრადიციი ამაღლებასაც ეეულისხმობ და სწორედ ახლა იწყება პროცესი ამაღლებისა. ჩვენ უნდა დავწყოთ დიდი მოძრაობა ეროვნული ცნობიერების აღსადგენად. ახე, რომ, ეროვნი დეიდეოლოგიაცია, მაგრე ოდენბისაგან განათლებულები და მეორე ალორძინება ქართველი ერის სულიერი კონსტატუციის აღდგენა და დამკვიდრება ჩვენი მეშობის უმთავრესი მიზანია.

— თქვენ ნაწილობრივ უკვე შეეხეთ განათლების სისტემაში არსებულ ხაკლოვანებებს, ოდეეე რის დიამატებდით, რის ეკეეთებს აპირებთ ახლო მომავალში?

— რეფორმა უნდა შეეხოს განათლების სისტემის ყველ რგოლს, დაწყებული ხასწავლებლებისგან, დამთავრებული პროფესიონალ, მუსპეციალურ ინსტიტუტებით. ეს ეეულ ერ ამ მიზეზ დეტალურად შეეხერეთ ამ ხაკითხზე, რადგან მომავლის ხეეიდანაა კონცეფციები. ახალი წლის დასაწყისში ვაპირებთ უზენაესი საბჭოს ხელთ განვიხილოთ განათლების სისტემის რეფორმის პროექტი და მოვცეთ ამ ხაკანონმდებლო ხასიათი. საფიქრალია კი, როგორც ეეეეე ალენიშნეთ, თავიდან მოლიანად ეეიხეეეთ ხასწავლო პროცესი. ჩვენს ახალგაზრდობას ალარ ხურს ხწავლა, არ კითხულობს წიგნს. შეიძლება ითქვას, შეეერებულია მომავალი თაობის ხულიერი ზრდის პროცესი და, თუ ეეე გაგრძელდა, კატასტროფა გარდაუვალია. ხად არის გამოსავალი? როგორც კი მოერებით ხაგანმანათლებლო თეორიებზე მუშაობას, ყველა, ვინაც ხელგაეფენეთ, უნდა გავიდეთ ადგილებზე და აქტიურად ჩაეერთოთ ჩვენი ‘ახალგაზრდობის ხწავლა-აღზრდის ხაქმეში. მე, პირადად, ლეკიეიმს ეკითხულის ხაკარიველ ტექნიკურ უნივერსიტეტში და, რაც ახლა მოკახენეეენ, ეეეე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

�er ვიოუტოვიანის სტატიას „ამბავდებული ბოლშევიკები“ („ოზეკესტატა“, ა. ₹. № 313), რომელიც საკრთველოს პოლიტიკური ცხოვრების ბოლოდროინდელ მოვლეებს ეხებოდა, წინააღმდეგობრივი აზრები წარმოშვა. ერთ-ერთი ამ გამოძახილთაგანი, რომელსაც დღეს ვაქვეყნებთ, ცნობილი ქართველი კრიტიკოსის „ლაშა ეკეთვნის. ავტორის თვალსაზრისს შესაძლოა ყველაფერში არ ეთანხმებოდეთ, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, აუცილებელია ვეცნობიეთ, რომ ის ასახავს არა მხოლოდ ერთ-ერთი ინტელიგენციის მნიშვნელოვანი ნაწილის, არამედ, ამასწინანდელი არჩევნების შედეგებს თუ გაფიფალსოსნებით — ქართიული საზოგადოების უმრავლესობის განწყობილებასაც.

●

ამ წერილს ერთადერთი მიზანი აქვს — მკითხველს წარმოუსახოს თვითმხილველის თვალით აღქმული საკრთველოს დღევანდელი პოლიტიკური ცხოვრების ობიექტური სურათი. ვფიქრობ, ამგვარი „შინაგანი“ ხედვა აუცილებელია „სწორედ ახლა, როდესაც „ბარდენ“ წუეფს ქართველი ერისუნელი მოძობის დიპერიტაციის კამპანია, რათა ერის მერ არჩეული მოგრობა ძალაუფლების ხელში ჩაგდებს ეკუნტერმიტებთან ჯაუფად წარმოაჩინონ.

თავდაზე კი დავიწყებ ზმეკითებას, რომ ვ. ვიოუტოვის სტატია „ბიბაკედნებული არგუმენტები“ (ა. ₹. 11 ნოემბრის „ოზეკესტატა“) ამ კამპანიის ერთ-ერთი შემადგენელი ნაწილია, მაგრამ, ნებსით თუ უნებლიეთ, ეს სწორედ ასე გამოიყურება.

ამ ერთი თვე ორი წლის წინათ ჯერ კიდევ შეიძლებოდა „ეინზოლის ალეკსანდრ“ აკეეზნა ეკონალისტების დუმილი (თითო-ოროლა გამონაკლისის გარდა), როდესაც ჩვენი პარტიული ლიდერები ერთმანეთს ერთის „რიმინალური მეთოდებით უსწორდებოდნენ, ანდა როდესაც გადაწყვეტის სისხლიანი რბენი „ეხუჯალეანთან ეკუა“ მშვიდობიანი მანიფესტაციებისათვის. ალარ კიდ დღეს ეს ალეკეაა, მაგრამ, ვაი რომ, მოქმედებს არანაკლებ ძლიერი ინერცია აზროვნებისა (ამ შემთხვევაში, მე მგონი, ამბერიული აზროვნებისა), როდესაც ეროვნული თუ სოციალური ცხოვრების ახალ, ჩვენთვის აქამდე უნახავ მოვლენებს ძალით უხდებვენენ ფიზიმეტულ სტერეოტიპებს. ამგვარი მიმართების შედეგად მოკლეთვალიანი ეკონალისტური მიეღინებიდან მიღებული შობეტენდენციები ამდენად ტენდენციურ და სუბიექტურ დასკვნებს ეფუძნა ხაუფუძელად, რომ შემდეგომ, მიღებინაანი ტრაგიზმ გამოავლენენენ. ისინი „ეტრის ხახის“ შეკნის უფრო უნოიტ ხელს, ვიდრე თანაბარუფლებიანი პარტნიორობა ახლად დაწეებულად და ანა თუ ითქ დაალეგნა.

დიახ, ეროვნული მოძრაობის ათასობით მონაწილეთაგან ეროვნულმა სიცხარემ ათასეს ნაკლულს ხელი. და, თუმცა, მე ვერ დავამტკიცებ, რომ ამ შემთხვევაში უფლებრიცა — პროფაკეალ, სამეგობრად, ვერც მე დამარწმუნებს ეერავინ ამაში, რომ რომლიე პარტიას აწუობდეს (აკ უკვე ალარაფერს ვამბობ „ეუ რო მაღალ მატერიებზე) არჩევნებამდე ორი დღით ადრე ტუალიდ დაცხრილოს პოლიტიკური კონკურენტის სახლის ფანჯრები.

ახლა დავუშვათ, რომ ღირსებამ, ეროვნული მოძრაობის წინაშე მოვალეობის გრძნობამ, გონიერებამ ვერ მოთოკა პოლიტიკურ ნიაღაგზე ნაკოდებული ამა თუ ამ „ეამვეალის ენებთადელეა და რომელიმე მთავარმა მარილეა ნაკელი ხელი ალალის. დარწმუნებულნი იყავით, ერი სამაგიერთ მაუზაკს თითიეულ მთავარს (ვვმოთ მოვახსენებინ ითის თითბაზე, რომ ქართული მშიფლშეგრძნება, ხასიათი, ცხოვრების წესი — ანუ შენგანალტები ამხოლუბტრად ჯერ მორიგეაუს აგვარსაეე. მაგრამ უკვე კოლექტიკურ გონებადაწეულნებას).

კვლავ მინდა ვთხრაო, რომ შეიძლებოდა „ბალლდან“ დაწოდით აკეეზნა ვიოუტოვიანის და მისი კოლეგების დუმილი. რიდესაც ტრაგედია ვბუეენა სიმშეაკის შედეგი კი ალ იყო, არამედ ფაკტიმალი. ალეეულნიდ მაგალ მოსეულეს შორის ურთიერთშეთანხმებული აკეეა. მაგრამ რიდესაც ალსნებეა, რომ დღეს, უკვე თავისუფლად ალაპარაკებული ოზეკესტატელი ეუონანალეტი აკეეეენენს ჯაროსული ეროვნული მოძრაობის ლიდერის ზვიად გამსახურდიას ერთ-ერთი მთავრიან ხაერთო კონტეჯტიკად ამოგლეჯილ ნაწეეეებს (ეელაკის მიერ ჩაწერილ ჯიბეში ჩამალული დიქტოფონით) და ვაწყობთ ან უნდა ჩაჰვიდნ, რომ ამ ვამოსელის მიზანი წამოწეეეული კონფლიქტის სახწრაფო განმუხტვაა და არა ხალხის ჩაეეზება ან საკრთველოში ეროვნული თანაარსებობის სამომავლო პროგრამის გაეცდება.

ვინ არის დანინტრეხეული ამით, რომ კარგა ხნის წარმოიკეეოდა სიტეკვა, რამდენიმე ათეული მსმენელისათვის განკეეთვნილი, გამეორდეს უკვე მილიონობით მეთხეკეთხათვის — მთ შორის საკრთველოში მეხოვრე, ისეთიც დეზინფორმირებეეი ეროვნულ უმეცრებისმათვეთს?

რატომაა, რომ საკრთველოში ანუ მეტი პატიანი და ხაზოგადოებრივი გაეერთიანების არსებობა პოლიტიკური კოსმოს ნაშნავეა ალქმული, თუკი არე ისე დიდი ხანია, რაც ოკეეეე „ოზეკესტატის“ კორესპონდენციაში ფიეეიდან დემოკრატიისა და პლურალიზმის ბალეთად მოპეკედან ფიეეიის ერთ-ერთ პატარა ქალაქში ორასამდე მხოლოდ ახალგაზრდული ორგანიზაციის არსებობა.

სხვათაშორის, თვით არჩევნებზე საკრთველოში წარმოდგენილი იყო მხოლოდ ცამეტი პოლიტიკური პარტია და ბლიკი, ნილი საარჩევნო პროცედურამ აშკარათად მშვიდ აბამოხდერონი ჩაიარა.

ყოველად საძრახისი შერიზნეთ გავრცელებული სტერეოტიპის მეოხებით, ხანეთია თუ უცხოელი დეზორიენტაციებულ მკითხველები ჩვენს ცხოვრებაში მომხდარ ვარდაცემას ალეკვაშენ საკრთველოში მეხოვრე ეროვნულ უმეცრებისათვის მოვლენელ ხარისხად და ხელისუფლებს ხალაკეთ მისული ეროვნული მთავრობის ანტიარსული ორიენტაციის მიმასწავეეთ ნაშნად.

ამგვარი შეზეოდეს რომ გავფანტო, უკან მიეიდეს მოკვიწეეს — რამდენიმე დღისა და რამდენიმე ხაუკუნისაკენ...

ამრიგად, კვირაფეეს, 1990 ეწლის 28 ოკტომბერს, პირველად სამოცდაათი ეწლის განმავლობაში საკრთველოში თავისუფალი არჩევნები ჩატარდა. ამ არჩევნების შედეგად ხაოგადოებამ ცნობილი: ზვიად გამსახურდიის თაოსნობით შექმნილმა პარტიამ ხლიკემ „მაგალი ბაგდა“—თავისუფალ საკრთველო“ გადამწყვეტი გამარჯვება მოიპოვა; აშკარად დაპრალდა კომპარტია, რომელმაც ხმათა 30 პროცენტზე მეტი ვერ მოაგროვა (ისიც მეტწილად, ხელისუფლებაკან დაშინებული არაკრიტიკული მოხალხეთისაგან).

ასეთია შედეგები — ეგვიან ვემეეეთვის მოელიფლენი და არც თუ ხანაძოვნო, მაგრამ ნებსმეტრეული გამომხატველი მოელი ეკრიკეული ერისა, რომელმაც გადაწეეეტა პირველსავე ათასეულად არჩევნისას ერთხელ და სამუდამოდ გამოთხეეეთდიდ დისკრედიტრეეულ ხელისუფლებას.

ხელისუფლებასთან დაკავშირებით ერთ ეპიზოდზე მინდა მოგითხროთ: კარგად მახსოვს, როდესაც ვაფელი წლის 22 აპრილს ბოსკოუნ ბეენერთა ხახლის ალოროიკეეეენენ დარბაზში, „ბოსკოფსკაია ტრიბუნას“ ხსოვნაზე ერთ გამოსეულ ხელისუფალთა მაგრთ შეეეთხანგაკამაწერეეეეთ გამოეეეკ ბეთ დავამთავრე, რაკეკ ერთი ეეეთ ტაშნი ოდინდელი ზნის ეეეეეეტელეა ამბარა. მაგრამ შემდეგ, უკვე ტრიბუნიდან ჩამოსულ, ფაქეეეეეე

(დასასრული)

უმეტესობამ ზვიად გამსახურდიას პიროვნებაში ერის გაბმათავსებელი დაინახა.

დღეს ეს სახელი, იხეკი ეროგარე წლიანთ დევნილ მის მიერ დაარსებული „ეროსნეოს კოშარი“ (ამ ბიელი დროიდან კი „ბრგალი მაგიდა — თავისუფალი საქართველო“) ანდა საერთოდ არ მონაწილეობდნენ ამ არჩევნებში, მეკი საერთო ინტერესებისა ეროსეროვნებ, გამბიეხსნილ ფორმას და ნაბოლეს, ამ ბილ ალალ, ეროსეროვნ მთავრობასთან თანამშრომლობ.

ეროსი იყოს ჩვენი მფარველ!

ზაპეთი „ოპოზიცია“, 1990 წ. 29 ნოემბერი.

0

დაკვირვებით თუ ჩაიკითხავთ „იზვესტიის“ 11 ნოემბრის ნომერში, გამოქვეყნებულ იქ წერილს, რომლის პასუხსაც დღეს პირველად ვიქვეყნებ ქართულად, მიხვდებთ, რომ ამ წერილის ავტორს (იგი, ჩვენდა საბედნიეროდ, საბჭოთა კავშირში და მის ფარგლებს გარეთაც საკმაოდ პოპულარული ჟურნალისტი და პუბლიცისტი გახლავთ) ორი ძირითადი მიზანი ჰქონდა.

პირველი: ვიოეტეროვის და მის, თუ შეიძლება ასე ითქვას, „ფამკვეთ ორგანიზაციის“ (წარმოიდგინეთ, ეს თვით „იზვესტიის“ რედაქციაა ან გახლავთ, როგორც მე თავდაპირველად მეგონა, ეტყოფა ცოტა უფრო მაღლა...), შეეშინდათ, რომ არჩევნებში „ბრგალი მაგიდის“ პოლიტიკური ბლოკის გამარჯვების შემდეგ, ეროვნული მოძრაობის ადრე დაპირისპირებული ცალკეული ლიდერები და დაჯგუფებები საერთო ენას გამოახახვდნენ. ამიტომ, ჯერ კიდევ არჩევნებამდე შეშფოთებული წერილი, რომელშიც ტენდენციურად იყო ამოკრეფილი წინასაარჩევნო ბრძოლის სიმძაფრით ან უბრალოდ პიროვნული ანტიპათიით ნაკარნახევი ბრალდებანი და გამონათქვამები, საგანგებოდ გამოაქვეყნა იმ წამშივე, რაწამს საქართველოს ეროვნული მოგრობა ჩაუდგა სათავეში. ჯერ მარტო ამ მუშტის შერტყვით ვიეტეტოვიჩმა ორი კურდღელი მოკლა— მაქსიმალურად გაუფანტა მოსალოდნელი კომპრომისი ეროვნული მოძრაობის დაპირისპირებულ ავერთიანებათა ლიდერებს და, ამასთან ერთად, მოეღო ქვეყნის თვალში, ამ ავადსახსენებელ სტატიაში მოხსენიებილი ციტატები ავტორები თავისი მზაკვრული აქციის უნებლიე თანამონაწილეებად გახდა.

როგორც მოგახსენეთ, ამ წერილს მეორე მიზანიც ჰქონდა და, სხვათაშორის, ჩვენთვის არაფაქტს საში: რადგან „იზვესტია“ დღეს საბჭოთა კავშირში და უცხოეთში ყველაზე ავტორიტეტულ და ობიექტურ გაზეთად თვლება, სწორედ მისი ფურცლებიდან მოწოდებული „ობიექტური“ ინფორმაციით, (თან ქართველი ავტორიტეტების მოშველიებით), საბჭოთა და უცხოეთის საზოგადოებრივ აზრთან ებრძოლ ბალ. ეროვნული ფორმა ბალ. ეროვნული ფორმა ბალ. ეროვნული ფორმა

ა. წ. 12 დეკემბერს შესრულდა საქართველოს სახალხო გვარდიის დაარსების 73 წლისთავი, იმ გვარდიისა, რომელიც იქცა დამოუკიდებელი საქართველოს ხეხუმალოდ და რომელმაც ბრწყინვალე ფურცელი ჩაწერა ჩვენი სამშობლოს დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლების მატიანეში.

დღესდღეობით განსაკუთრებით ჯერ არს აღნიშვნა იმ დიდად მნიშვნელოვანი თარიღისა, რადგანაც ახლა, ისე როგორც არასდროს, უეცლებელია ქართველი ხალხის დამცველი გვარდიის დაარსება.

მე, როგორც საქართველოს სახალხო გვარდიის ისტორიის მკვლევარსა და მის დიდ პატრიოტს, განსაკუთრებით მახარებს ის ფაქტი, რომ საქართველოს რუსეთმღვიძარ მეფეურმა, ბატონმა ზვიად გამსახურდიამ, ესოდენ საპირო მომავალ საერთაშორისო ბრძოლისთვის ეროვნული გვარდიის სახელი უწოდა.

აქვე მსურს შევნიშნო, რომ გვარდიის ისტორია ჯერეთ არ გამლილი სრულად შესწავლილი, არჩილ ყორღანის სახელოვნებ ეროვნული ეროვნული ეროვნული

ეროვნული ბიბლიოთეკა

წერილი რედაქციას

1942 წელს

ნუთუ, თვით ნოვალის ავტორიც კი არაფრით არ გამოეჩვიოა ამ აშკარა უსამართლობას და, პირიქით, მოელი თვეების განმავლობაში 1942 წლის მიდლეგრეგიდან და თბილი წარწერით უძღვნა თავისი პირველი პირაშრი ამ „თავმდგომარეს“? (ლადო ახალიანი, რამდენიმე ახალგაზრდა ლიტერატორთან ერთად, ჩვენ წერილთა კავშირში მიეღეთ 1940 წლის 17 აგვისტის).

და არაფე თუ გამოეხმაურა არაფეი, თავისთავისაც კი არხად ჩაინაზნა და ჩაიწერა, ან ხი

მოუხდავად ამისა, რომ მ. ფოცხიშვილი ძალიან ეფექტიანად ებრძოლა ეროვნული ძალის ნაციონალურ პროტესტანტებთან, ეს ბრძოლა ეროვნული ძალის ერთ-ერთ ნაწილს ბოლოს ვერ გაეგო, „სწორედ ამ მეგობრებისგან, რომელ ეროვნულ ძალებზე ამბობ, ეროვნული ძალა ეროვნულ ძალებად ... ეროვნული ძალა ... ეროვნული ... ეროვნული ... ეროვნული

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲐᲚᲐᲚᲘᲡ ᲒᲣᲚᲘᲗ ᲛᲘᲫᲦᲕᲜᲘᲚᲘ...

ᲔᲠᲗᲘ ᲠᲕᲔᲣᲚᲘᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲐ

ᲨᲐᲠᲨᲐᲜ ᲜᲝᲛᲑᲘᲠᲨᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ ᲒᲐᲖᲗᲨᲘ ᲓᲐᲮᲕᲔᲓᲐ „ᲚᲔᲐ ᲬᲘᲠᲘᲚᲘ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲑᲔᲡᲗᲐᲕᲗᲣᲗᲘ“, ᲡᲐᲡᲐᲒᲐᲜ ᲡᲐᲣᲑᲐᲠᲘ ᲘᲧᲝ ᲐᲛ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲘᲚᲘ ᲡᲐᲛ ᲞᲝᲔᲢᲘᲡ, ᲡᲐᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲝ ᲓᲐᲛᲬᲔᲠᲚᲘᲡ ᲛᲘᲜᲐᲜᲘᲡ ᲞᲝᲔᲢᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲛᲬᲔᲠᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲔᲚᲘᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲞᲝᲔᲢᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲔᲠᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲛᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲛᲘᲜᲐᲜᲘᲡ ᲞᲝᲔᲢᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲛᲘᲡᲘ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

აკაკის დედა — ეკატერინე აბაშიძისა და მამა როსტომ წერეთელი

აკაკი, 4-7 წლის

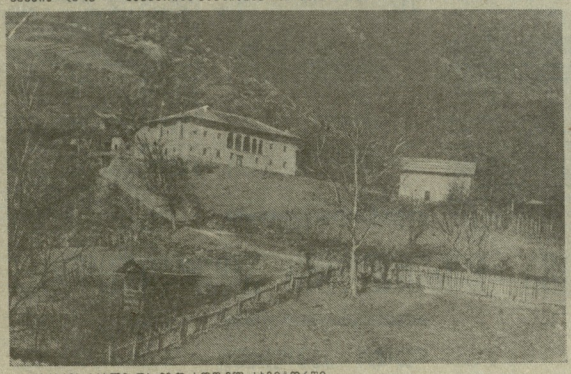

აკაკის სახლი და ეზო სოფელ სხვიტორში

ქუთაისის გიმნაზია

ჩვენი მილოცვა

შოთა არაბული — 60

დაბადებიდან 60 წელი შეესრულდა ცნობილ ქართველ მწერალს შოთა არაბულს, ამასთან დაკავშირებით საქართველოს მწერალთა კავშირის კომისიამ იუბილარს მისალმება გაუგზავნა. მისალმებაში ნათქვამია:

ძვირფასო შოთა!

საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობა გულითადად მოგესალმებათ და გილოცავთ ღირსშესანიშნავ თარიღს თქვენს ცხოვრებაში — დაბადების 60 წლისთავს.

თქვენი ლიტერატურული დებიუტი 1967 წელს შედგა, როდესაც ფურნალ „ცისკარში“ გამოაქვეყნეთ პირველი მოთხრობა „ბერდიშვილების ოჯახი“. მას შედგა ერთგულად ეწევით ქართველი მწერლის ძმიმე, მაგრამ მეტად ხალიტი უღელს.

თქვენი პროზაული კრებულები „არაგვისპირული კაფია“, „ფერხისა“, „მტრების წუთისოფელი“ ქართული მკითხველის მოწონებითა და აღიარებით სარგებლობს. ყოველივე ამას კი ის ეარეგმოება განაპირობებს, რომ ჭაბარიანი ქარიული ენით, კოლორიტული ფერებით გვიპატავთ თქვენთვის ახერიგად ძვირფას მითხრებს, ხევსურეთსა და ხევის პირკეშსა და ზვიად ბუნებას, მოიელთა ადათწესებსა და ხასიათებს. ნათელი მომავლის რწმენა, ქართველი ერის უკეთესი მერმისის რწმენა წოთელ ზოლად გასდევს მთელს თქვენს შემოქმედებას. თქვენი ნაწარმოებები თარგმნილია ინგლისურ, ესპანურ და რუსულ ენებზე.

წლების მანძილზე რედაქტორობთ უაზბეგის რაიონულ გაზეთ „დარიალს“ და თქვენი დიდი წვლილი შეგაქვთ ხევის კულტურული ალორძინების მეტად საპატიო საქმეში.

კიდევ ერთხელ გულითადად გილოცავთ საიუბილეო თარიღს, ჯანმრთელობას, დიდხანს სიცოცხლეს და ახალ შემოქმედებით მიღწევებს გისურვებთ ჩვენო ძვირფასო და საყვარელო თანამოკალმეო.

საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობა

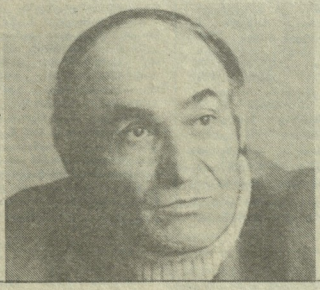

ხარლაღი

ძვირფასო ძმაო შოთა!

სამოცი წლისა გამხდარხარ შენაც! აი, აე, აე! რამდენჯერ გვოთქვამს ერთად „სანდრომ თქვა, უკვე დავბერდა, გავხდი სამოცი წლისო, ეგრე მაშინს სიკვდილი, როგორც ძმინის ჩიტსაო. წავალ და დავიმალები, ჩავალ ალაზნის პირსო, სიკვდილი იქ ვერ მომაგნებს, გადავა თავის პირსაო“. როგორი ირონიაა, როგორი ქედმაღლური ალიერება! ვითომ სულ არაფერი იცის ამ ცხოვრებისა სანდრომ. სინამდვილეში, სწორედ ასეთი, ამნაირად მოიმარი ადამიანები ცოცხლობენ დიდხანს. ჩემი ვეფრებაა, ჩემი ოჯახისაც, დიდხანს გაცოცხლოს ღმერთმა.

შენ ხარ კაცი, ვისაც დაწერილი გაქვს: ლამაზი წიგნები ხევსურეთზე, ხევზე, მთებზე, მთიელებზე. მე ახლა ხელთ მაქვს მოთხრობები: „ბაბრი და ხევსურები“, „სოფლის ქირისუფალი და ბერხენი“, „ბუღანის ჯვრის ნაყბეები“, „ვის როგორ სთნია“, „ყვითელი აქლემი მოკვდეს?!“ კიდევ სხვა მოთხრობები... კაცი, რომელიც ატარებს დამძიმებულ გულს და თავს მაინც არ აიიდებს კლდეებსა და ღრეოანებს. წვიმებსა და თოვლს...

კაცი, რომელსაც შეუძლია დაეწყვეთის ჯერდმელებიდან ამოსწყოს. ვეაჩვეთს დღეისათვის ესოდენ სანატრელი ქართული ენინდელი ზნენი, დიდი სიცოცხლის ღირსია და ქართველობამ სიხარულით უნდა მოგიალოცოს ხოლმე თოეულობით დაბადების დღეებე.

ხელით სამჯერ ჯოხს დაატარებ. რა გასაკვირველია, აფეთქებებივით წამოგაცდეს ხოლმე ამგვარი ბეგის გმობა, მაგრამ ვისაც თუნდაც მოთხრობა „ვის როგორ სთნია“ წაუკითხავს, შეუძლებელია, სიხარულით არ აღიავსოს, ქვეყნიერებას რომ ასე ლამაზად ხედავს მოთხრობის ავტორი. ეს დიდი ძალაა — ლამაზებია: მთები, ხევები, მდინარეები, ხეები, ბალახები, ირთვილი... და ლამაზებია ადამიანები, მათი ყოველდღიური საქმენი, ლამაზია გორდა, ლუხუმა, ლია. სანამ იარსებენ ასეთი ადამიანები, დაუოკებელი სწრაფვა კაცური საქმის ეთვისებისთვის, ჩვენს სიცოცხლესაც ემატება ფასი. ჩვენს სილამაზესაც. ხან ვის ამოგმენებს, ხან ვის: მთის დრო მიდის, მარზე უნდა ვიფეჭროთ ჩვენცაო, მაგრამ მათ გვეერდით გორდა, ლუხუმა, ლია და ისანი ინარჩუნებენ სოფლებს. შენც დიდი წვლილი მიგიძღვის ამ დანარჩენში. ეს სულ უბრალო ხალხმაც იცის, მწყემსებმა, ქვისმოლელებმა, უყვარხარ მათ. მარტო ცხენფური მიღება როგორი იყო ჩვენი! — შოთაო ჩვენი ხარლაღეაო, — შეუბნეზოდა ერთი მასწავლებელი. მე გაკვირვებით შევეკითხენ, — რა უგავს ხარლაღს-ამეთქი — თვალებიო, თავის დაკერაო, გამოხედვაო. ხელი ჩამოგართვეო, ხელებზე გაგრძნობინებენ, როგორ უყვარხარ ყველას, მათ შორის კი, მეც...

რა უნდა ვილაპარაკო დღეანდელ დღეს გაზეთში. ფეხზე ადგომით ვლაღადებ შენს ს

(დასასრული)

ხსოვნაგან არიერთხელ შეფასებული) შეიდი წიგნი და ეროვნული დამოკიდებულებით ბეთი არ დაუპყრია.

მაგრამ ეს უკვე ეხება ჩემს კამათს ფ. დოლიშვილთა და ფ. ბრეგაძეთან. აწყრიან, მე მათ არ შეეკამათები, აწყრიან, მე მხოლოდ ბ. ნოელურის ან დოუფარავ ალტაცებაზე მოგახსენებთ, ჩემი ნაშრომების „ეგიპტელეგრების ხატორიის“ რეცენზიორების დროს რომ ვერ დამხვდა.

უნდა ითქვა მოგახსენო ბ. ნოელურს, რომ, ხსენაო ზარის, ეს წიგნები ეხება ლიტერატურათმცოდნეობის და თეატრმცოდნეობის ხსოვნაზეა დარეგებ და ხსოვნაზეა პრობლემების. ეფრიდან: ლიტერატურის თეორიის, ქართული ლიტერატურის ისტორიის, ხალხურატურო ეროვნულობის, ეხოტიკის ბალეტის, დრამატურგიის თეორიისა და ისტორიის, ქართული თეატრის ისტორიისა და თეატრალურ კრიტიკას, ცალკეულ მონოგრაფიულ გამოკვლევებს. და, ნეთუ, ყველა ამ დარგებში მათი ავტორი იმ დონეზე დგას, რომ ბ. ნოელურის თუ დაუჯერებო, ამ წიგნებს (ბ. ნოელურის მიხედვით „ნარკვევს“) „ხელოვნ არიფერი ჰქონდა მეცნიერებასთან?!“

ნეთუ, ბ. ნოელურო ოდნავადაც არ დაიეჭვა დოიოშვილ-ბრეგაძის „ეროვნ ტენდენციურმა მიდგომამ, ასე ნათლად რომ გამოსჭვიოს მათ წერილში (ეს კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ ბ. ნოელურს ეს სტატია არ წაუკითხავს, თორემ აუცილებლად შეამჩნევდა) და არც იმან, რომ „ეროტიკულ გამოსმარეხებამდე“ 20-30 წლის წინათ ამავეს ეროვნ ენაზე ეროვნ დაუჯერებელმა კრიტიკოსმა მხოლოდ მას შემდეგ „ანთხილა“, როდესაც ისინი ეროვნ ეროვნ ეროვნ

ეს რა ქომაგი გვყოლია

რევაზ ჯაფარიძე

გახული კვირის „საქართველოს რესპუბლიკაში“ დაიბეჭდა ეფრემ ხალიანის და ბაგრატიონ-მუხრანელის ერთი პუბლიცისტური წერილი „ოლიგეზენი, დამრეშილი, ბრძოლა ეროვნულმა“.

სათაურს უძღვის წარწერა: „ფულბადლად“ და ახლავს მსგავსი შინაგანი აწყობილი ქვესათაური: „ხალხისრნება დანის პირზე ანუ უმუშევარი ეფრემ ხალიანის ალსარება.“

ბუნებრივია, დაინტერესებდა და წერილი თავიდან ბოლომდე ეკითხა ეროვნული ფიქრებით ნაკეთებული. დაინტერესება უმთავრესად ქვესათაურმა გამოიწვია. ალსარება, მე ამე ბრძოლ, ცოდვებნ გამეხელ და ალსარებას ეწოდება და თავისთავად ეულისხმობს ბუღნრფელობას, ეულსახელობას ყოველგვარი ბალანსირების გარეშე, დანის პირზე ოჭნება იგი თუ მეთოდზე.

ალსარების დროს ეულახდილობა, ეულნრფელობა მხოლოდ იმ ადამიანებს ახასიათებთ, რომლებიც ხელიერ სრულიოდან ეხრაფიანან, ცდილობენ, დღეს უკეთესნი იყვნენ, ვიდრე ეუნინ და ეუწყნარებსაც. ზენდანსაც სწრაფედ ამით იმსახურებენ.

ცოტა არ ეოთს, გამაკვირვა და ეახტადაც დავრჩი, მოლოდინი რომ არ გამიმართლდა და ალსარებული ალსარების, ხაკუთარი ცოდვების გამხელისა და ალსარების მაგიერ ხელში შეჩრჩა ავტორის ეურნალისტური მოღაწეობის, ეკლესიეს ეკეთი შეხედულების, ეკეთი ეფრიფების ეფრეკეთ ეფრეკეთ ეფრეკეთ

(დასასრული)

და მხოლოდ ამის შემდეგ გაიცა ბელეშების გაგრძელების განკარგულება.

ჩვენნაირ ხალხეთის წარმომაჭელს რაიმე ეარნანება, რომ შინ ეუნებლად დამრეწდებოდა? მაგ, რაც ენნ ეს. გიდი იეო და ეეეცხლს ხალეის ეამი ეთამაშებოდა? როდა დამამავი. ხაზოგადოებაში ამასაც ლაპარაკობენენ. ეოტა უეარ ადრე ეარ იეო, ეენტრალეური კომიტეტის პიეორიგ ოთარ ჩხეიძის რიმანი „ეურეანი" რომ განაბალი, მიხი დამბეგდავი გამოჩენილი პოეტი ხამონ ჩიკოანი ეურანალ „ენთიბის" რედაკტორობი

ᲛᲝᲚᲝᲢᲝᲕᲘᲡ ᲩᲐᲜᲬᲘᲚᲘ

ᲐᲜᲣ ᲔᲠᲗᲘ ᲓᲐᲣᲯᲔᲠᲔᲑᲔᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ ᲡᲢᲐᲚᲘᲜᲖᲔ

(ᲚᲔᲜᲘᲜᲖᲔᲪ)

ᲧᲣᲚᲘᲡ ᲙᲐᲠᲖᲔ ᲛᲔᲛᲐᲒᲚᲘᲡᲘᲜᲔᲑᲐᲛ, ᲓᲦᲔᲡ ᲡᲢᲐᲚᲘᲜᲘᲡ ᲓᲐᲚᲝᲒᲘᲡ ᲛᲔᲠᲘ ᲨᲔᲛᲐᲠᲗᲚᲘᲡᲗᲐᲜ ᲔᲠᲗᲐᲓ ᲣᲛᲐᲩᲘᲡ ᲡᲘᲣᲚᲔᲚᲘ ᲒᲐᲠᲔᲛᲝ ᲛᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲓᲐ, ᲠᲐᲒ ᲛᲝᲛᲐᲒᲐᲠᲐ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲘ ᲛᲔᲠᲘ ᲛᲐᲛᲐᲩᲔᲜᲘᲡ ᲛᲔᲠᲘᲜᲓᲔᲚᲘ ᲒᲘᲠᲩᲘᲚᲘ ᲓᲐ ᲛᲔᲠᲘ ᲛᲐᲛᲐᲩᲔᲜᲘᲡ ᲛᲔᲠᲘᲜᲓᲔᲚᲘ ᲒᲘᲠᲩᲘᲚᲘ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲛᲔᲑ

(დასასრული)

„ანუ ჯენერალს“ სახელი შეერქვა. ბაბა არმაზი ახლი ფიგურიზმა შეაქნა, რომ საბუდარი ფრიმი ხალოდ ეკი ბრეკენოდა ადამიანს.

უფრო ცუდი ვითარება არმაზი დღეს. ჩვენი ხალიური არმის ჯაუფები განადგურებიმდეი მისულა. ისინი უკან ბრუნდებიან ადგილებრივი მოსახლეობის ყეფიენი — „ბოვეეიანეთი, დამპარიზლებო!“

რა დისციპლინა უნდა იყოს ახეთ არმაზი, რომლის ყაზარიებში ეწყობა შეიჭეშეული ტანი ან ხუფეკს ჯაუფური დეზერტირობა?! ბანდიტები ირალს არიოვენენ ჯარისკაცებს! ალარავის ახსოვს ხტალინის ხატკვეები: „არმიას, ჩვენს პირშუოს და ხიამაკეს, ხალოთიდან უნდა მოკეთარო“.

ახლა ჩვენი ამოცანა ის არის, რომ ხასწრაფიდ შეეკმნაო ნაციონალური ფორმირებები, რომელიც უნდა იკუნენ მოსილეური, ხაკალო და ნებაყოფლობით. თუ არ გვეყოლა ჩვენი არმია, ფლიტი, გენერალური შტაბი, თავდაცვის სამინისტრო, ახე შეიძენება ლაპარაკი თავისუფლებაზე და ხუვერენიტეტზე.

ეკანასკნელ ხანებში ორი ნაწილიმი დაკანტრელ. ერთი „ხაკართველოს ხამეფინო ხელოვნების ინტერნატი“, რომელეკე ახლანან გამოიცა და ვამბობენეთ ინსპიათეს, რომ ქართველ კაცს ამაკად ეეფორის თავი — დადამტერებენეთ, რომ იეი ხმოდელობნი ხაუკეთეხი მეთმარეა.

მეორე ნაწორომი ხათაურთი „ხტალინიზმი“, რომელზეეე 40 წელია ვმუშაობ, შეიცავს შემდეგ თავებს: „ხმოდელი ხტალინის შესახებ“, „ამოუყარავებული ისტორია“, „ხიკვიდლი ან გამარჯვება“, „კულტი და დეტალინიზაციის ხხვა მეთოდები“, „შეიმეშუება ხტალინის წინააღმდეგ“, „ხტალინის ოჯახის ტრაგედია“, „ბრალის შემოქმედებანი და მიმთვანებანი“, „ხმოდელი ოლეები და კაცობრიობის გადარჩენის გზები“, „ორი წერილი გორბაჩოვს“, „შეხვედა ანტიხტალინური და ანტიკომუნისტური ოხმის აცილება“. „უმაღლესი ეხეიმეოდენის კომპეტენციისა — ხამართლის გზა და ხაერთაშორისო ხიერთიეთ გამოშეკვანეეეს“, „ო

არო შეიძლეა და ადგილეკი ადიდ გამარჯვეეს დიდ ფამარეეზეკ“, „ხაერთაშორისო ორგანიზაციი „ხტალინის“ პროგრამა“.

ნაშრომი ჯერ კიდევ 1987 წელს გაეგზავნა ბ. ბ. გორბაჩოვს, მაგრამ მისი გამოეცემის საკითხი ჯერ კიდევ არ არის გადაწყეეტილი. არადა, ეს წიგნი ბევრ საკითხს მოპოვნეა ნათელს.

ხტალინის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ყალბი გაშეეეეეა არა თუ წყდება. არამედ, პირიქით, ხუელ უფრო ძლიერდება. გაზეთ „პრავდაში“ ხპეციალურად შემოიღეს „პრავდინსკეე ეიატნეცი“ ხტალინის ლანდვა-გინებისათეეს: ხტალინის ლანდვა-გინებეთი კეთილ ინეეენტ ყოველგვარი მეფეთდეეეეი, გაგვეეეეი, ეოლეკოგონოვეი, ხამხონოვეი, ჩიბაკოვეი, ანტიფოკოფეეეკოეი, „ოგონიოკეი“, „ეროკოდელეი“ და კიდევ ვინ იეეს. ისინი არაფერს ერიდეეთან, რომ ხალხს, ახალგაზრდობას განაკუთრებით შეაეეეეთ ხტალინი. მთელი ამ ანტიხტალინური ლაშქრობის ფარული მამძღვრებეეი ძალეი არიან ხიონისტები და ტროიკეტები და ხაბრალინი არიან ისინი, ვინც ამას ვერ ხვდებიან.

ხაზოგადოებრივ-პოლიტიკური ორგანიზაცია „ხტალინი“ მოწოდებული ინარიოლის ყალბისმაქმეეთი და ცილისწამებეთი წინააღმდეგ გამოამეკვანეს. დღის სინათლეზე გამოიტანს მათი ყოველგვარი ხრიკები და მაკინაციები, ხელი შეუწყოს კომუნის-ბოლშევიკების შემოქმედებას და დარაზმეს ის ფიალი ხაკმისათვის, რომელსაც მთელი თავები ბაზნებარე ხიეიოს�ეე მოიხმარა ოიხეს ბეხარიონის ძე ხტალინმა.

ირაკლი ჯორჯაძე

გენერალ-ლეიტენანტი, აკადემიკოსი.

ამ ბოლო ხანს, თქვენი შეშფოთნიი ადამიანნენ, რომ მე — უმეეეარა, ოთუკ ქართველი ცაკეთათეს მოეტეეეეეენ ცოდვის ნაკვეალი, ოოეა, თუკ ხიტეკა მოიტანეეი, თავდეეუოოგაკვე ვეალანდავდ — ეურეკ ყორ, ოეეურ ლენეს, შამ-ალაბს, ბამბალ-ხანს, ანეი ფალეკანდეეეეს, ფაარაკეეს ბიდეხაბეეეეს, გიდეკ ბერხეეეეეეს... და ეკოთეკა არ ვაჭბხენეთია, რომ ჩვენარ კაცეე ეუოკ თეკა არ ეეიიდეეს.

ოეეთ ეს ტაკეიანიბისკენ მოიწოდებეეეეი შეეეოენეს ოოგორკ არ ეიეოდა, მაგრამ ოოგორეეი მაბანნეეა, რომ ის ჩვეეეეენრივ, ოოგიან ცოდვილეეს ეეხეეოდა. ეთქვეთ, რომელიმე მაკანიის ხეკეეიინერს, ოთხი-ხუთი ათახი ბანეთი რომ შემოეეეელანეეა; ან მშენებლობის ათხოთეეს, ათიოოდე ტომარა ცემენტი რომ გაეყოოკ ხელს; ან ლაბაზანთა გადაცდენ ანეკ-ბუხუხს; ან ხუელეკ მიცეალეეეეეენ ეუკეს მოკეელს. მაგრამ თუორეე ახე არ ყოფილა ხაკეე. თუორეე კოდევ უფრო დიდ მიმეტეკეეელობას ხაკეთანო ხამშობლის ძირფეკვიანად ამოგდეკ-ბოთბარუნ უნდა ვიეეეეეთო. მე კ ეკამდე ერთხელეკ ვერ ვიგუმანე, რა ცოდვის კითხეკ ეოფილა ეეეს ოოგორ. მთი უფეტეს, „ხაშობლთის მთიბარეეი“ ათათიათეეთან ხათაეკანეეენ ბ. ეეეეეეეეეენ ვეგეალხმეთ და მოხდაი ამბავად ეუდის თქმახაკ არაფეროოს მოეერიდეეეთეკ. ეკ ეკოდვ არაფერი, ცოდვას — ცოდვას მიეუმატეკ და გამოტეეეეთ ეეტკვეთ, რომ მთი მიხაბრეთთეთ, ეეეთ — თქვენს ხაოეკეეენ ეუეეეეკ — მე ვეამბობ ხოლმე, რის გამოე, ალბათ, ერთერთეკეეენ შეეეეენეეხანაკ ეამხაერეკ და მადლობეხაკ. შენეეენეეა ეკხაკეთია, მადლობა კი — თქვენს „ფუნქციეეენ შემოკრიხათვის“ და ეკ ეეეეეენ ხაბალეეი „ცოდვის“ [ტეეეორეზიეეხათვის...

თუმეა, რა მეეუმრეეეა და რა მეეხუუეეეეკ, ოოგორ, დარეშეეენეეეი ვარ, ამ ხატეკეეეეს ეკ-კეთხეკეეეი, რაგდენი „ეკეეეკეეს“ მრიხხანე „ლოკეკ-კეეეხეეეეკ“ გამიმეეეეეენეეეეეეეეე

...თვალებს... მისი არსებობის აზრი კი ამაში მდგომარეობდა, ფანატიზმით გონებაბინდულად, ზეწლებ დაცემულ მოლიონებს მის წინაშე მოსრავდა ეხოსა, რასაც დაკვირვებულ და მოუკვირვებელ ვაჭარსკელს მოელი მისი ხიდიგენელ და ხაკმინაზა უდასტურებს.

თუმცა ჩემს ეროვნულ ინტინენტთა რიცხვას ბარემ ბოლოდგე დაუტყვა თავს და ხალმეტს ბოლოდგე ეიტყვი: მისმა ნაფიცმა ადეიოლეგებმა, ერთნაშილა ალტაცებულმა, არც თუ ორიგინალურმა და უანგარო, ოდიოზურმა რუპორტაჟმა, ანგარიში არ გიუნიეს მის „თავმდაბლობას“, „ხარეზენლეს“ მშრომელი მასეხის წინაშე მისი „დამთმობლობით“ და დედაშიწის ერთ შეეკერდეზე მისი ხალელი ხაშშობლთან გაიაიეკეს... ზოგიერთავთი ეინკეიტნი და რეენნი ეკ არ ჩამოაკეთა, ხაშშობლოდგ ვეეეკა! „ხაშშობლთაოვის, ზეტენინაოვის!“ ხაშშობლიდგ, ხადაც თავისუფლად ხუნეკეკვე ბედნიერი, გამარჯვებული, დიდი მომავლისკენ მიმავალი ხალეთია ხალხი... ეი, ხეროდგ ამ „ხაშშობლის“ შენერია ზეიელი და მისი ხიკვდილიე თავისი უკადავების „ხამსახურში“ ჩაეკეკი, სხვათა შორის, ამ „ხაშშობლის“ მარტო ზეიელი არ შენერია, მისი ზსხვერ-ალი გახდა ყველი და ყველიფერი და უნიარეხად თავისი ნამდვილი ხაშშობლეი. ე. ი. თვითეული ჩვენთაგანი, ჩვენი ერარსული და ჩვენი მომავალი, რასაც, რაღაშლეკი არ „უკახეხთ“ და ამ ფაქტის არსხენენთ მის „უკადავების“ დიდ „ჩრდილსაე“ აყენებთ. მარტო ზეიელი არ ხეიენაკეკ, უმთავრესს —ხაშშობლეს გაეროკეს ნუ უკარგავთ!“..

გახსოვთ ეიაკ-ზეკავლეს ნათქვამი: „ილიას ჩკელელებს რომ შეიძლოთ,ხაკარველოსაკე მოკლადენენ“. ახა, ამხეი მოვიგონოთ თავალი მოკლენენს, რა ზუსტად ახდა ეს ხაშნეეკეკი. ილიას ჩკელელებს ეს ეკაა 1921 წლის თებერვალიდგ დაეფგალთ და 1953 წლამდე ეკეთალიერი გაკეკეთან ამუშეფერი ქკეკენის ხულის ამოხადხელიდგ. ეეხეთ, დრო ამ ეკოთ ხაეზარაბეკეის ბარსეფერნი მოხეკეგანდ... ხაერთოდ, ქართველ ბოლშეკეკეს ეერარქეის ზემოდ და ზემი ხაეეეზერეზზე ამიხეთნ ახარიკენენთან გარანტიას ხაკუთარი ხაშშობლთა და ხალხის ჯელტა ანდეკვდა, ხაკუთარი შეობლის ალალის ხარჯზე იკეთებენ ქარიერან. მათი ბატეგორეკეთა და კარიერისტული ხული ყოველთვის ათასეკერ აღემატებოდა ბატრიოტთან და მამულშეკელობას. ილიას ჯალოდგი და მათი მეკკედიერნი ხხვანაირად არც ეარმიოდგენენთან.

რაც შეეხება მის ერთადერთ და ინიც ხაეეელოკეკენი კიტკლის თოობაზე ლეგენდნის მთაზეკეთო ფანტაზიას, მოკახეხენეთ: თუ ამ ზეკარეეს გადაკეკეთ-გარანგაეეთ ქკეენის ეეზეთოვის ნაცრის ზეეეზეეულად ზეერა ეკდეკ ხაფეეკნად, („ანგა ეკეეიკ ან ზეარება), მიუხდავად მათი გამდელეობისა, მაინც „ეზიკოთ“ ხახელეკეთ.

არადა, „ხელადის“ გარეკეობის ერთფეროვნეეეზე, (და არა ხიდარიბე), ხელმოკლედ ცხოვრობის ზეკმნნნენი ილეეზია, თავის ჩანაფეკრის ეარიმტკიცეულობის მიუხდავად, მაინც ანძდეკეკ ამ ეფიეკნის, რომელიც ნიგბადეკ ქკეენის წინაშე მის ტკანეკ კეკლეეეობას, რადგან ამ ეფიეკნის ზეკეეკი დღისაკე ძალაშია. დღისაკე კი ოკოინეტთაგან ძნელად თუ ეინმე დაკარეეკენ, რომ სინამდვილეში ქკეეკანა ათასათასობით კიტკლის ხადაეფრი ეეკდეზდა ეეზეტარეობა, დაკეკ, კოლეოტრიბა თუ სხვადასხვა ხასათის ანარეკნის დაფინანსება...

ხაშეზარი : გაუგებრობათაგან ერთ-ერთი მიგან ხაკარველოს ხანეკის ზსოფლიოში „ეკმიპრეკენენა“. ჩვენი არსებობა რომ ეკლენტაზე ეოტან იკეთ, ამის ყველა ვადალტერები, მაგრამ რითია ეს ინსამდეკლეეში გამოკვეული, ამის დღესაკეთ ნათელ მიზეზს, „ზზოლოდ „ხიეკარეკლს ხიბრმავე“ ვერ ხედავს. ჩვენი ხაშშობლი რომ ხუვარეზული, ფამოკკალეკეკ ხაკელშეფოდ ეოფილეკეკ, ეაშინ ჩვენც ინეკვ ვეენაზეზოდგი, რა-ეორც ყველი ხახელშეფოდ.

ჩემი კეთილნი, ინიტიკ ამ ვეენაზეზ, რომ 1921 წლის თებერვალში კოლ-ინერთა ეატარა, ამ ხალდეფაზდეკეკ ხახელშეფოდ ადაკერი ბოლშეკეკეზა დიდმა ოკოტეზა, რაზეც „ლიმის ეოლი“ ხეზრიდ ეკვეეს ხათაკვანენენ კერძს ეკდეკ... ე. ი. მანაკ ეაზანტა ბოლეფილი „კომეზნანტან ხათაკ“, რომლის ეახაკეკეზეკეკ კი ეაზოკვარიელარი, მაგრამ თავად „კომეზნანტაკ“ ეაზაზეკ მეზლოდ მიერა ზოგს ინე ეახტკეზოდა, მის ზოზლას, ლამის — ტკეეიზა ამეკიბინის.

ვინ უნდა ეკვენიდეს, რიკი ამ ხამიდგრაკეკ ეკლის ნინ დაატკვეკეკეული, დამინეზეული, ტუხლის ეიეოელი ეზიოეოზანინ ხაკარველი ეკენა-ბეტონის კედლეზითა და ეკლიანი მავთულხლართეზით შემოეზიდილ ხახკერხლეკეკეზ შეიკედეკ, ხადაც ეიეკა ეკერ შეეერინენდოდგ. ამ ლოხან, ანე სპეკ-ხ ეკეზეკეკ ამეკრეკოდ. ყოველ ნამეკეკ ჩკარა ქკეეკ ეკზაზ ეეკეკ, ოოდიანნ, ხაკეკარნ ეზოპაეზლეზოვის ტკეეის ფამხლეკეზ მანქერთი იდგა. კატარიღელს შრომაშიმეხეკ ოკერიან კი ხაკეთარი ხახელი თოოკეის ეაარიკეკ, როგორც ნაეიინანეზაზის ეამგალეიძეკეკ ხტამეკატორი და მოკკეზარე ხაბეოოა რეპუბლეკა ეაარქკეეს... „დიდ ხაბეოოა ხალხაკ“, რაც შეიძლება ჩკარა ქკეეკ ეზაზე შეედგარ ხაბეოოა რეპუბლეკის მოახლეკოს ინეკალდ ხარეკი ეა „დიდ ხაკეზეზ“ გულმოდგინეზ დაუხაკს... დედამიხის ეეკალეზი ოკეკნენ და ინე არ მოკკეეეკეკეკ, როგორც უბრალენდნენ?... ყოველ ეეამს ეუზუნეზდა ეკეკეკ... ეეეოდ რიაზ...

ახე რომ, ეკეკეეზი, ხულ ხხვა— ხაეანალეზდგან „ჩვენენეზის“ იმლეეიან და ეეერიოს ეიოოოზეკ „ეანმეკოდგენეკ“ და მსოფლიოში „ეამიხარნეკენეზის“, სინამდვილეში ჩვენ „ეანმეკოსა-ამოდგენის მეკლეკოზნი“ ეამეკენ.

მაგრამ კრის ხხვა ხელმოსაკი ინ ხაენიკ: ეკეკეთ, სიტეკეზე ეკეზოს, ეკალ ფალეზნი, ეეოოდნეზან, ალეკეკოზრეი ეამეკელი — სტეეზნი ქარიკეკნის ხაკეთარიზდგ ფინტეკეზდგ. სტეეზნი ეუხსნის, მაგრამ დალახეკის ეეოოკეეეკეკ განაოოეზეკ ეეეზნ ქარიკეკნი ახ. ხენენეზ კეკანს ხაეელ დ... ამ გულეეზრეკეკეკ ეეეოხეკეკ ნარეეზდგან ეეკანოოკეკანიმეკელის ეზრიალ, ინეკეკ ეეამს, ეეკალ ინ ეეეოდგ ეამ ეეეკ. ეეეკ ალალს ეოოხ ეეზ ეეოოდგ ეაანაოეეს. ეარდგ, ამ ეეოკ ეეეკ ეეეკ ეეე

ᲛᲗᲐᲕᲐᲠᲘᲐ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲝᲜᲐᲚᲘᲖᲛᲘ

ახლახანს, ფილარმონიის დიდ საკონცერტო დარბაზში შეიდა ვაჟთა ფოლკლორული გუნდის „შარავანდის“ პრემიერა, რომელიც რამდენიმე თვეა რაც შეიქმნა სრულიად საქართველოს დავით ლიმანშვილის სახელობის საკვლევმოქმედო საზოგადოებასთან. მაყურებელთა წინაშე გუნდი სანატერესო რეპერტუარით წარსდგა და ქართული ლეგენდის, ხალხური სიმღერის თაყვანისმცემელთა ყურადღება მიიქცია. ეფიქრობთ, ყველასათვის სანატერესო იქნება გუნდის ხელმძღვანელის, ცნობილი ლოტბარის **ᲛᲘᲮᲔᲘᲚ ᲨᲣᲗᲐᲕᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ** სუბიექტი ჩვენს კორესპონდენტთან.

— ბატონო მიხეილ, „შარავანდის“ შექმნის ისტორიით დავიწყოთ...

— არსებობს ქართული ხალხური ლეგენდა ანსამბლი, რომელსაც ნინო რამაზეული და თენგიზ სუხიშვილი ხელმძღვანელობენ. ჩვენც დაავეადით აზრი, რომ შეგვეძლა სიმღერის დიდი გუნდი, გადაწყვეტ, რომ ეს გუნდი შექმნილიყო ტელე-რადიოკომიტეტთან, მაგრამ უამრავ მიზეზთა გამო, არ მოხერხდა ამის განხორციელება.

ბოლოს, მე და ბატონი ვახტანგ როდონაია მივედით დავით ალმაშენებლის სახელგიდასაბი, ბატონ გურამ ფანჯიკიძესან. ეს გუდლანმი მოგვახმენენ, ეიეოდოთ, არ სებობის სიდ მოკლე ხანში ბევრი კარგი ხაკმის ჭამიწყუანნი და ხელშეწყობნი რომ ოკვნენ. მოიწონეს ჩვენი იდეა, მბარი დაგვიჭერეს და დაგვიფინანსეს. ყველანირად შეგვიწყეს ხელი, დიდი გულისხმიერება გამოიჩინეს ჩვენს მიმართ. გამოვცხადეთ კონკურსი, რომელშიც დაახლოებით 200 კაცმა მიიღო მონაწილეობა. მათგან შეირჩა 50 ახალგაზრდა. მოავარი მოთხოვნა იყო სპეციალური მუსიკალური განათლება. ამ ბოლო დროს, ბევრმა გამოთქვა აზრი, თითქოს სპეციალური მუსიკალური განათლება არაა საჭირო ხალხური სიმღერის შესრულებლისათვის. ხხვინი არ ვიცი, მაგრამ მაგალითა, რომ კაცს თუ მუსიკალური განათლება აქვს, შესრულების დონეც მაღალია.

ხუთიდან ამბოვმ, მივაკვლიეთ უურადღება მუსიკალურ განათლებას, რამაც შეგვიწყო ხელი დათოქმის ოთხ თვეში ჩამოყალიბდა გუნდი.

დღეს მომზადდა პატარა-პატარა ანსამბლები, ხალხურ სიმღერების რომ ასრულებენ. ეს, უველა დროის საუკეთესო ანსამბლი „გორდელაში“ ვმღერიდი, მაგრამ ისიც კი გუნდის ფუნქციას ვერ ასრულებდა. ხალხურ სიმღერას ძალისხმევა სჭირდება, და, ალბათ, „შარავანდს“ შექმნის ერთ-ერთი მიზანი ისიც იყო, რომ ქართული საგუნდო სიმღერები გუნდის მიერ იქნას შესრულებული.

„შარავანდისათვის“ ბავშვთა კოლექტივების აღმრთხდება კარგი შესეხება იყო. ისინი ფარკეეული ახალის შემდეგ ტოვებდნენ ანსამბლებს, არადა, მათ სიმღერის საუკეთესო ხელა ჰქონდათ ჩ.ნ-ველი. დღეს, ჩვენთან „შარავენ“ ათი ყოფილი მომღერალია გარეთიანებული.

ჩემი უდიდესი ხუოვნელია, რომ გუნდმა ამ დონეზე შეასრულოს ის ფუნქციია, ხსაბვის დდიდანვე რომ დიკეხარა მას. ამიტომაც მოვწიეთ გუნდში სამუშაოდ ხვანური ხალხური მეოდნე, დღეს ბუნარაზე ერთადერთი დამკვრელი ისლამ ფილდანი, გუნდად-მეგრელი სიმღერების მეოდნე და ბრეკინეველი ლოტბარი ოთარ ბერძენიშვილი.

— მსმენელი მიეჩვია, რომ თქვენი ტიპის გუნდი, ძირითადად ხალხურ სიმღერებს ასრულებს მხოლოდ. „შარავანდის“ რეპერტუარში კი ქართული კომპოზიტორთა საგუნდო სიმღერებია...

— ჩვენ გვსურდა შექმნილიყო გუნდი, რომელიც ყველა კუთხის სიმღერებს შესრულებდა (ზუსტ, რაიონის ეთნოგრაფიულმა კოლექტივებმა თავიანთი კუთხის სიმღერები უნდა შესრულონ).

აგრეთვე, რეპერტუარში ეკუნებოდა თანამედროვე ქართველ კომპოზიტორთა, ვიფთი ზეგანთვის დაწერილი საგუნდო ქმნილებები. საგუნდო სიმღერები პროფესიულ დონეზე არ ასრულებენ, არც ხალხურგარეთ იცნობენ ქართველ კომპოზიტორთა სიმღერებს. მაგალითად ვერ მივაწეოეთ ამას, რომ ჩვეტაროთ რვეალ ფალიის საგუნდო სიმღერების კონცერტი. (რაც დრო გადის, ამ კომპოზიტორის შემოქმედება თანდათან გასაგები და ფასეული ხდება ჩვენთვის). აი ამ ეკეუეების შესრეხბასაც შეეცდება „შარავანდი“.

— თქვენ ნაწილობრივ გამოსაყავით ის განმასხვავებელი ნიშნები თუ ფუნქციები, რაც „შარავანდს“ ეკაანნია, მაგრამ, მაინც ეს იქნება ის, რაც თქვენ სხვათაგან განგასხვავებთ?

—პირველი განმასხვავებელი ნიშანი, რაც, საერთოდ, პროფესიონალ შემსრულებლთა გუნდს უნდა ახასიათებდეს, ეს ტემბრია.

ისლამ ფილდანიც, ოთარ ბერძენიშვილიც და მეც ამაზე ვფშაობთ, რომ განსხვავებული ხელწერა ჩამოუყალიბოთ გუნდს. ისლამ ფილდანი ხალიარი შინაგანი კულტურის კაცია და უტეუარად გრძნობს, თუ რა უნდა გააკეთის ამის მიხედწეეად.

„გორდელ“ ამიტომ იყო ხალიარი ანსამბლი, რომ სხვათაგან ეხიეულ დონეზე დღეს არ სრულდება, არც ხალხურგარეთ იცნობენ ქართველ კომპოზიტორთა სიმღერებს. მაგალითად ვერ მივაწეეთ ამას, რომ ჩვეტაროთ რვეალ ფალიის საგუნდო სიმღერების კონცერტი. (რაც დრო გადის, ამ კომპოზიტორის შემოქმედება თანდათან გასაგები და ფასეული ხდება ჩვენთვის). აი ამ ეკეუეების შესრეხბასაც შეეცდება „შარავანდი“.

— თქვენ ნაწილობრივ გამოსაყავით ის განმასხვავებელი ნიშნები თუ ფუნქციები, რაც „შარავანდს“ ეკაანნია, მაგრამ, მაინც ეს იქნება ის, რაც თქვენ სხვათაგან განგასხვავებთ?

—პირველი განმასხვავებელი ნიშანი, რაც, საერთოდ, პროფესიონალ შემსრულებლთა გუნდს უნდა ახასიათებდეს, ეს ტემბრია.

ისლამ ფილდანიც, ოთარ ბერძენიშვილიც და მეც ამაზე ვფშაობთ, რომ განსხვავებული ხელწერა ჩამოუყალიბოთ გუნდს. ისლამ ფილდანი ხალიარი შინაგანი კულტურის კაცია და უტეუარად გრძნობს, თუ რა უნდა გააკეთის ამის მიხედწეეად.

„გორდელ“ ამიტომ იყო ხალიარი ანსამბლი, რომ სხვათაგან განსხვავებული ტემბრი ჰქონდა. დღეს ახეთია „რუხთაველ“. ერთი ისტორია მინდა გავიხსენო: ეველა გვახსოვს ფილარმონიაში ჩატარებული საგალობლების საღამო. თითქმის ეველა კუთხის კოლექტივებმა მიიღო მონაწილეობა. პროფესიონალებიც გამოვიდნენ და თვითმოქმედი კოლექტივებიც. ბოლოს ამფარა „რუხთაველ“, რეპერტუარი ივაკე ჰქონდა, მაგრამ ოოგორც ეა და დედაბეზე, ისე განსხვავდებოდნენ შესრულების დონით ერთმანეთისაგან — ბევრი, ტემბრი პროფესიონალი მომღერლებისა იყო.

აი, ჩვენი მიზანიც ამ არსებითი განსხვავების მიღწევაა. ეერეკერძოთ ე